ద్వితీయభాగః

తృతీయపాఠః

3. చతురః కాకః

చిత్రం పశ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

(బొమ్మను చూడండి, ఆలోచించండి, చెప్పండి.)

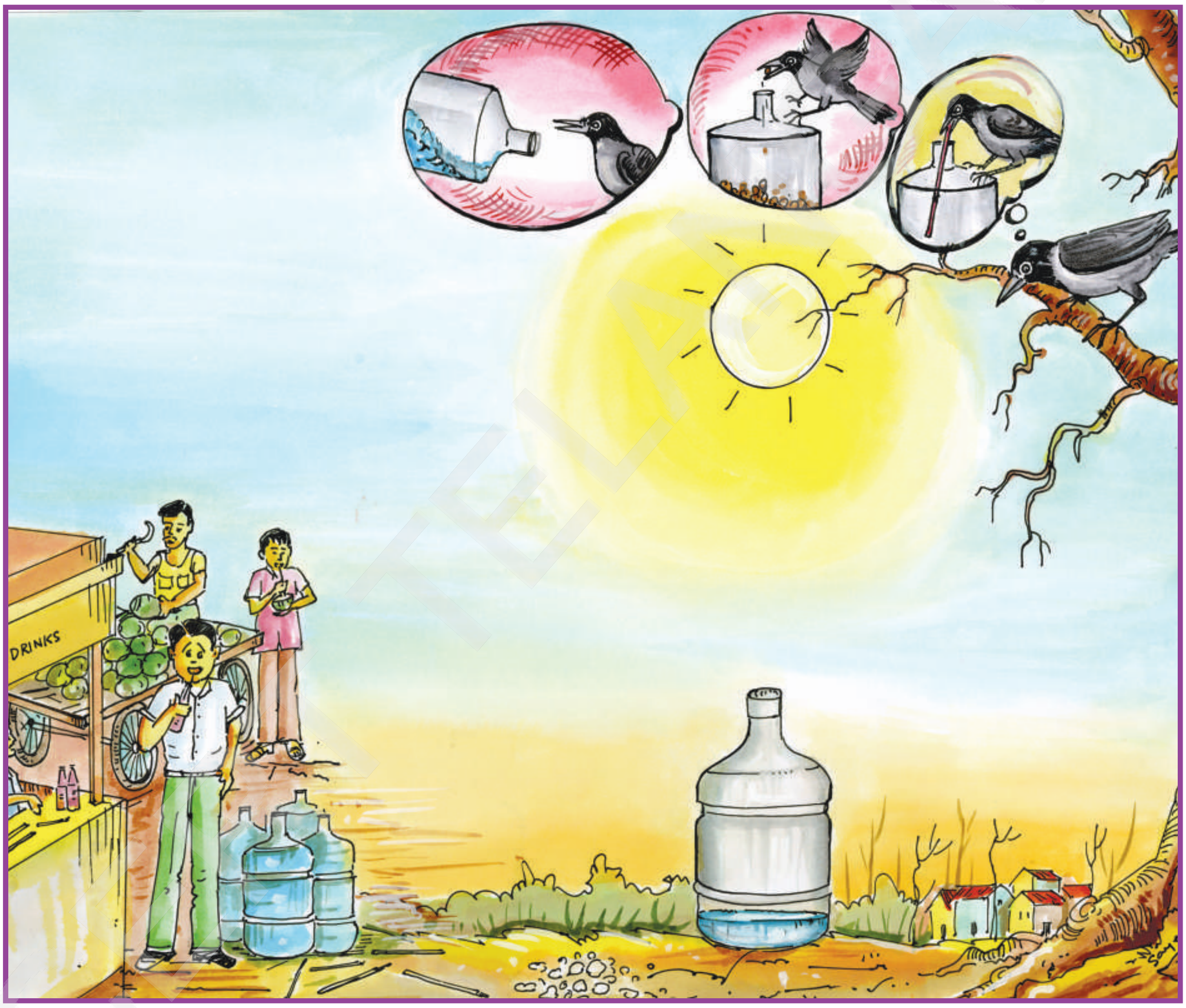

1. అస్మిన్ చిత్రే కిం కిమ్ అస్తి ?
2. కాకః కిం చింతయతి ?
3. సమస్యాయాః పరిష్కారార్థం కిమ్ ఆవశ్యకమ్ ?

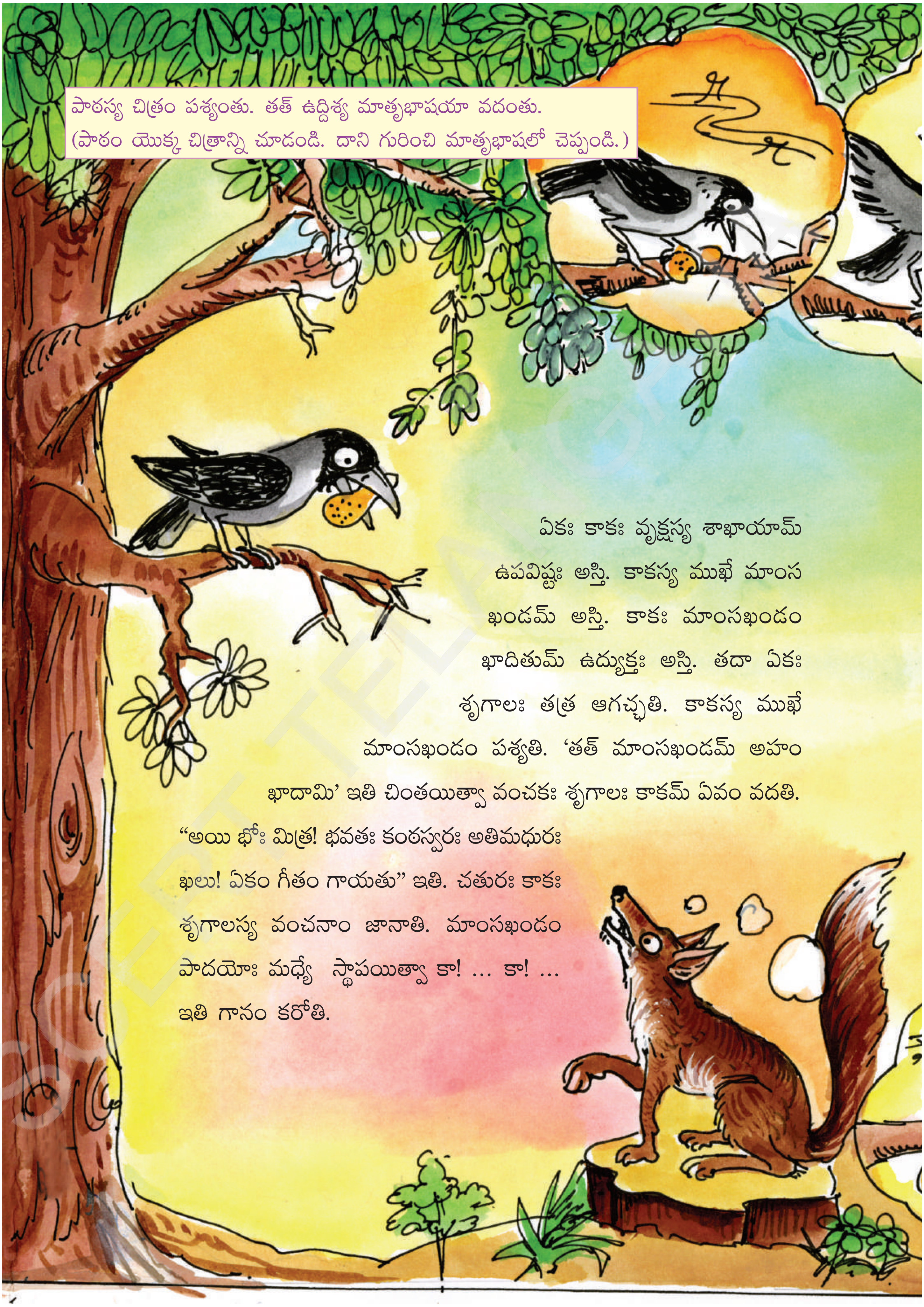

పాఠస్య చిత్రం పశ్యంతు. తత్ ఉద్దిశ్య మాతృభాషయా వదంతు.
(పాఠం యొక్క చిత్రాన్ని చూడండి. దాని గురించి మాతృభాషలో చెప్పండి.)

ఏకః కాకః వృక్షస్య శాఖాయామ్ ఉపవిష్టః అస్తి. కాకస్య ముఖే మాంస ఖండమ్ అస్తి. కాకః మాంసఖండం ఖాదితుమ్ ఉద్యుక్తః అస్తి. తదా ఏకః శృగాలః తత్ర ఆగచ్ఛతి. కాకస్య ముఖే మాంసఖండం పశ్యతి. 'తత్ మాంసఖండమ్ అహం ఖాదామి' ఇతి చింతయిత్వా వంచకః శృగాలః కాకమ్ ఏవం వదతి.

"అయి భోః మిత్ర! భవతః కంఠస్వరః అతిమధురః ఖలు! ఏకం గీతం గాయతు" ఇతి. చతురః కాకః శృగాలస్య వంచనాం జానాతి. మాంసఖండం పాదయోః మధ్యే స్థాపయిత్వా కా! … కా! … ఇతి గానం కరోతి.

శృగాలః యథాకథంచిత్ కాకం వంచయితుం పునః "అయి భోః మిత్ర! భవతః నాట్యమపి సుందరం భవతి. కృపయా నాట్యం కరోతు". ఇతి ప్రార్థయతి. కాకః పునః మాంసఖండం ముఖే నిక్షిప్య నాట్యం కర్తుం సిద్ధః భవతి.

తదా శృగాలః ఆలోచ్య "మిత్ర! గానేన సహ నాట్యమపి కరోతి చేత్ సుందరం భవతి". ఇతి వదతి. కాకః మాంసఖండం సమ్యక్ ఖాదిత్వా, గానేన సహ నాట్యమపి కరోతి. అనంతరం కాకః తతః ఉడ్డీయ కా!.. కా!.. ఇతి ధ్వనిం కుర్వన్ కుత్రాపి గచ్ఛతి. శృగాలః లజ్జయా తతః నిర్గచ్ఛతి. కాకః స్వబుద్ధిబలేన శృగాలాత్ మాంసం రక్షిత్వా ఖాదతి. కాకః చతురః ఖలు!

ఏతాని కుర్వంతు

1. శృణ్వంతు, విచింత్య వదంతు. (వినండి, ఆలోచించి చెప్పండి.)

అ) చిత్రే కిమ్ అస్తి ?

ఆ) కథాం స్వవాక్యైః వదంతు.

ఇ) శృగాలః కిం కిం చింతయతి ?

ఈ) కాకః కమ్ ఉపాయం చింతయతి ?

ఉ) కాకస్య స్థానే భవాన్ అస్తి చేత్ కిం కరోతి ?

ఊ) ఏతాదృశీమ్ అన్యకథాం వదంతు.

2. పఠంతు, అవగచ్ఛంతు, వ్యక్తీకుర్వంతు. (చదవండి, అర్థం చేసుకోండి, వ్యక్తీకరించండి.)

అ) భావమ్ అవగచ్ఛంతః కథాం పఠంతు. స్వవాక్యైః వదంతు.

(భావాన్ని అర్థంచేసుకొంటూ కథను చదవండి సొంతవాక్యాల్లో చెప్పండి.)

ఆ) అధః దత్తాని పదాని పఠంతు.పదకోశం దృష్ట్వా అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

(కింద ఇచ్చిన పదాలను చదవండి, పదకోశం చూసి అర్థాలను తెలుసుకోండి.)

కాకః	వృక్షః	శాఖా	మాంసఖండమ్	శృగాలః
నిక్షిప్య	చింతయిత్వా	కంఠస్వరః	చతురః	వంచనా
గీతం	నాట్యం	ధ్వనిః	యథాకథంచిత్	రక్షిత్వా

ఇ) ఉపరితనపదాని పాఠే అన్విష్య వర్తులేన (◯) అంకయంతు.

(పై పదాలను పాఠంలో వెదకి వాటి చుట్టూ గీత గీయండి.)

ఈ) అధః దత్తాని భావయుక్తాని వాక్యాని పాఠాత్ చిత్వా లిఖంతు.

(కింద ఇచ్చిన భావాలను తెలిపే వాక్యాలను పాఠంలో వెదకి రాయండి.)

ఉదా - ఒక పాట పాడు — __ఏకం గీతం గాయతు.__

1. కాకి నోటిలో మాంసపు ముక్క ఉంది. ....
2. ఒకకాకి చెట్టుపై కూర్చొని ఉంది. ....
3. తెలివైన కాకి, నక్క యొక్క మోసాన్ని తెలుసుకుంది. ....
4. పాడుతూ నాట్యం కూడా చేసింది. ....
5. నక్క సిగ్గుతో అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయింది. ....

SCERT TELANGANA

3. లేఖనం, స్వీయరచనా (రాయడం, స్వంతరచన)

అ) పఠంతు, లిఖంతు. (చదవండి, రాయండి.)

1) కాకస్య ముఖే కిమ్ అస్తి ?

2) శృగాలః మాంసగ్రహణార్థం కాన్ కాన్ చింతయతి ?

3) కాకః మాంసరక్షణార్థం కిం కిం కరోతి ?

ఆ) అధః లిఖితాని పదాని పఠంతు. స్వయమ్ అదృష్ట్వా లిఖన్తు. స్వయం పరిష్కుర్వంతు.

(కింద రాయబడిన పదాలను చదవండి. చూడకుండా స్వయంగా రాయండి. మీరే పరిష్కరించుకోండి.)

కాకః, పశ్యతి, చతురః, శృగాలః, మాంసఖండం, వంచనా, వృక్షః.

ఇ) చింతయిత్వా లిఖంతు. (ఆలోచించి రాయండి.)

1) శృగాలః కీదృశః?

2) భవతాం జీవనే ఉపయుక్తమ్ ఉపాయమ్ అధికృత్య లిఖంతు.

3) మాంసఖండం ప్రాప్తుం శృగాలాయ అన్యమ్ ఉపాయం సూచయతు.

4. పదజాలాభివృద్ధిః, భాషాక్రీడాః (పదజాలాభివృద్ధి, భాషాక్రీడలు)

అ) బిందూన్ యోజయిత్వా చిత్రాణి కుర్వంతు. మంజూషాతః చిత్వా నామాని లిఖంతు.

(చుక్కలను కలిపి చిత్రాలు గీయండి. పెట్టెనుండి పేర్లను వెతికి రాయండి.)

బకః, శుకః, కపోతః, మయూరః, హంసః, పికః

SCERT TELANGANA

ఆ) పాఠాత్ చిత్వా వ్యతిరేకార్థకపదాని లిఖంతు.

(పాఠంలోని వ్యతిరేకార్థక పదాలను సేకరించి రాయండి.)

అ) నాస్తి ×........................ ఈ) మూర్ఖః × ....

ఆ) అత్ర ×........................ ఉ) కురూపమ్ × ....

ఇ) అతికటుః ×........................ ఊ) నిర్దయయా × ....

5. వ్యాకరణాంశాః (వ్యాకరణాంశాలు)

అ) అధః దత్తాని వాక్యాని పఠంతు-అవగచ్ఛంతు.

(క్రింద ఇచ్చిన వాక్యాలను చదవండి - అర్థంచేసుకోండి.)

1) 'జై జవాన్, జై కిసాన్' **ఇతి** లాల్‌బహదూర్‌శాస్త్రిమహోదయః ఉక్తవాన్.

2) 'స్వాతంత్ర్యం మమ జన్మసిద్ధః అధికారః' **ఇతి** బాలగంగాధరతిలక మహోదయః ఉక్తవాన్.

3) 'సమ్యక్ పఠతు' **ఇతి** జనకః వదతి.

4) 'క్షీరం పిబతు' **ఇతి** జననీ వదతి.

ఆ) ఉదాహరణానుసారం రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

(ఉదాహరణననుసరించి ఖాళీలను పూరించండి.)

1) మాతా వదతి - "సమయేన ఆగచ్ఛతు"

"సమయేన ఆగచ్ఛతు" **ఇతి** మాతా వదతి.

2) అధ్యాపకః వదతి - "గృహకార్యం కరోతు."

....

3) గురుః వదతి - "పరోపకారం కరోతు"

....

SCERT TELANGANA

ఇ) వాక్యాని పఠంతు. అధః దత్తానాం రేఖాంకితానాం పదానామ్ ఆధారేణ ప్రశ్ననిర్మాణం కుర్వంతు.

(వాక్యాలను చదవండి. క్రింద గీతగీయబడిన పదాల ఆధారంగా ప్రశ్ననిర్మాణం చేయండి.)

1. రమేశః <u>ఫలం</u> ఖాదతి.

   ప్రశ్న: – రమేశః **<u>కిం</u>** ఖాదతి ?

2. లతా <u>పత్రం</u> లిఖతి.

   ప్రశ్న: – ....

3. రాధా <u>చిత్రం</u> రచయతి.

   ప్రశ్న: – ....

4. బాలకః <u>జలం</u> పిబతి.

   ప్రశ్న: – ....

5. రజనీ <u>వాక్యం</u> వదతి.

   ప్రశ్న:– ....

6. కుమారః <u>యానం</u> చాలయతి

   ప్రశ్న: – ....

ఈ) చిత్రాణి పశ్యంతు. పదాని పఠంతు, అవగచ్ఛంతు.

(చిత్రాలను చూడండి. పదాలను చదవండి, అర్థం చేసుకోండి)

బాలకః

విద్యాలయః

బాలకః <u>విద్యాలయం</u> గచ్ఛతి.

కృషకః

గ్రామః

కృషకః .... గచ్ఛతి.

SCERT TELANGANA

లిపికః

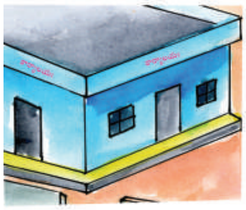

కార్యాలయః

లిపికః.................గచ్ఛతి

చటకః

జలం

చటకః <u>జలం</u> పిబతి.

శుకః

ఫలం

శుకః .... ఖాదతి.

బాలికా

పుస్తకం

బాలికా .... పఠతి

అంబా

రోటికా

అంబా............ కరోతి

☞ **పైన గీతగీసి ఉన్న పదాలు ని, ను, గురించి (ద్వితీయా విభక్తి యొక్క) అర్థాలను సూచిస్తాయి.**

ఉ) **ఉపరిదత్తానామ్ ఉదాహరణానామ్ ఆధారేణ రిక్తస్థానాని ఉచితపదైః పూరయంతు.**
(పైన ఇచ్చిన ఉదాహరణలను అనుసరించి ఖాళీలను సరైన పదంతో పూరించండి.)

1. అధ్యాపికా .... గచ్ఛతి. (గ్రంథాలయః)
2. శిష్యః .... గచ్ఛతి. (ఆశ్రమః)
3. బాలికా .... పఠతి. (గీతా)
4. రాఘవః .... పఠతి/వదతి. (కవితా)
5. గంగా .... పశ్యతి. (నాటకం)
6. మమతా .... రచయతి. (చిత్రం)

6. సర్జనాత్మకవ్యక్తీకరణమ్ (సృజనాత్మకవ్యక్తీకరణం)

అ) **చిత్రం దృష్ట్వా కథాం స్వవాక్యైః లిఖంతు.**
(బొమ్మను చూసి కథను స్వంతవాక్యాలతో రాయండి.)

ఆ) **"చతురః కాకః" ఇతి కథాం మిత్రైః సహ సంభాషణరూపేణ ప్రదర్శయంతు.**

7. పరియోజనాకార్యమ్ (ప్రాజెక్టుపని)

అ) సమయస్ఫూర్తిద్యోతికాః లఘుకథాః సంగృహ్య మాతృభాషయా శ్రావయంతు.

8. ప్రశంసా

రాధికా – అద్య ఏకా దుర్ఘటనా నివారితా.

వసంతా – కథమ్?

రాధికా – రేల్‌మార్గః భగ్నః ఆసీత్. కశ్చన రక్తవర్ణమయం యుతకం దర్శయిత్వా రేల్‌యానం స్థగితవాన్.

వసంతా – ఉత్తమమ్.

(రాధికాయాః స్థానే భవాన్ భవతి చేత్ కిం కరోతి?)

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	ఆమ్	న	కించిత్
1. 'చతురః కాకః' ఇతి కథాం స్వయం వక్తుం శక్నోమి.			
2. వివిధపక్షిణాం నామాని వక్తుం శక్నోమి.			
3. "చతురతయా కార్యం సాధనీయమ్" ఇతి జ్ఞాతవాన్.			
4. సంస్కృతేన త్రీణి వాక్యాని వక్తుం శక్నోమి.			

విద్యార్థీ చేత్ త్యజేత్ సుఖమ్- విద్యను కోరుకునేవాడు సుఖాన్ని వదిలిపెట్టాలి

SCERT TELANGANA